

[Poul Hartling.]

geringens tid. Jeg nævner, hvordan sikkerhedskonferencetanken langsomt, men sikkert er blevet accepteret.

Invasionen i Tjsekoslovakiet i august 1968 betød ny uro og mistænksomhed og viste klart, at ønsketænkning og godtroenhed ikke er egnede rekvisitter i en udenrigspolitisk sammenhæng. Men ud fra et vestligt samarbejde, på et realistisk grundlag, er der sket fremskridt henimod det fredelige, samarbejdende Europa, som vi ønsker.

EF's udvidelse med fire lande hører ind i denne sammenhæng og ligger på linje med dansk udenrigspolitik. Vi skal ikke føre markedsdebat i dag. Men det må være rigtigt at understrege, at den største og den nærmeste udenrigspolitiske begivenhed for Danmark er medlemskab af EF. Romtraktaten handler om et økonomisk samarbejde, og det europæiske politiske samarbejde står der ikke noget om i den traktat. Men det er klart, at meningen er, at det økonomiske samarbejde skal være et middel til at binde de vesteuropæiske lande tættere sammen. Det går ikke hurtigere, end de enkelte lande vil. Dette samarbejde antager ikke andre former, end de enkelte lande kan acceptere. På realistisk grundlag består det indtil videre i meningsudveksling og gensidig orientering.

Den forrige regering sagde ja til at deltage i dette „pragmatiske og konsultative“ samarbejde. Jeg havde lejlighed til at redegøre nøjere for det den 18. marts i fjor i folketinget i forbindelse med den udenrigspolitiske debat.

Det må anses for noget betydningsfuldt, at 10 demokratiske vesteuropæiske lande således har tæt forbindelse med hinanden og deltager i regelmæssige, aftalte meningsudvekslinger. Efter vestens opfattelse har Danmark sin plads i dette samarbejde, har sin rolle at spille og sit bidrag at yde. På kort sigt er det i sig selv værdifuldt at have førstehåndskendskab til oplysninger og standpunkter i den vesteuropæiske verden. På længere sigt er det målet, hvis jeg må citere mig selv fra i fjor, „at etablere et samarbejde så snævert som muligt, uden at den nationale identitet kommer i fare“. Om formen for samarbejdet på længere sigt skal jeg igen blot understrege, at det vil være udelukket, at nogen samarbejdsform vil

kunne gennemføres imod et eller flere medlemslande.

Venstre går ind for, at Danmark skal tage sin plads i dette samarbejde. Det økonomiske samarbejde, som Romtraktaten er ramme om, har vi stemt for. Men deri ligger også, at vi ønsker, at de vesteuropæiske lande skal rykke tættere sammen. Vi skal naturligvis handle med og samarbejde med østeuropæiske lande og med den tredje verden og med alle andre lande, men vi skal gøre det ud fra det vesteuropæiske fællesskab, som vi hører hjemme i. Jeg tilføjer, at jeg med stor tilfredshed har noteret mig de bemærkninger, som udenrigsministeren gør i sin redegørelse vedrørende det vesteuropæiske samarbejde. De er klare og positive.

Udenrigsministeren har i et interview for nylig sagt, at han ikke samler på udenrigspolitisk uenighed, men at der har vist sig en uenighed mellem den tidligere regering og ham med hensyn til anerkendelse af Nordvietnam og med hensyn til den direkte støtte til afrikanske frihedsbevægelser.

Hvad nu angår oprettelsen af diplomatiske forbindelser med Hanoi, finder jeg stadig, at regeringens begrundelse for netop nu at tage dette skridt var fejlagtig og har vist sig at være fejlagtig. Det var en politisk beslutning. Det var ikke i dansk interesse. Vi havde en for os tilfredsstillende kontakt med regeringen i Nordvietnam, og vi havde markeret, så det ikke kunne misforstås, at den konflikt, som foregår i Nordvietnam og i Vietnam, ikke kunne afgøres militært, men at man måtte finde en forhandlingsløsning.

Men socialdemokratiet havde allerede som opposition bundet sig til at foretage dette politiske skridt. Det blev ikklædt nogle kønne ord om, at vi derved kunne yde et bidrag til freden, og det blev vel efterhånden den egentlige begrundelse. Jeg har sagt mange gange, at et dansk skridt hverken gjorde fra eller til. Hvis det overhovedet havde betydning, kunne det snarest stramme situationen. Når man har set den sidste tids optrapning af krigen først med en invasion fra Nordvietnam og dernæst med nye bombardementer fra amerikanerne, så kan man nok spørge, hvor det danske bidrag til freden er blevet af. Den danske og norske ambassadør i Hanoi har da ikke hindret, at nordvietnamesiske divisioner har sat en offensiv i gang i det arme land, en